

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

School en ouders in coronatijd

Handreiking met suggesties

De school vormt een gemeenschap van mensen die elkaar ontmoeten rond kinderen die onderwijs krijgen gericht op hun toekomst. Onderwijsprofessionals, ouders en leerlingen trekken in dat kader met elkaar op en zijn nauw betrokken bij elkaars leven. Dat blijkt bij hoogte- en dieptepunten en bij de momenten in het schooljaar die van grote betekenis zijn voor leerlingen.

De (gedeeltelijke) lockdowns in het onderwijs tijdens de coronapandemie hebben laten zien dat de school een wezenlijke plek van betekenis is voor kinderen: hier speelt een belangrijk deel van hun leven zich af en hier worden ervaringen opgedaan die bepalend zijn voor hun toekomst. Scholen zien het als hun belangrijkste opdracht om kinderen goed onderwijs te bieden in een veilige en vertrouwde omgeving zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot nieuwe wereldburgers.

Deze complexe tijd met maatschappelijke spanningen rondom corona en de overheidsmaatregelen is ook binnen de school voelbaar. Zo zullen opvattingen en ideeën van ouders, die een brede afspiegeling van de samenleving vormen, in gesprekken met de school een ingang vinden. Ook in de klas kan zichtbaar worden hoe daar bij kinderen thuis over wordt gedacht.

In deze handreiking doen we een aantal suggesties aan scholen waar het hun relatie met ouders in de huidige coronatijd betreft, waarbij we twee uitgangspunten hanteren:

- 1) Scholen willen primair gericht zijn op de ontwikkeling van leerlingen in het licht van hun goede toekomst – dit is hun kerntaak.
- 2) Scholen hechten aan een schoolgemeenschap waar leerlingen, professionals en ouders zich thuis kunnen voelen, geaccepteerd, gerespecteerd en gewaardeerd om wie zijn en wat zij inbrengen.

Tips/suggesties

- Oriënteer je als schoolorganisatie/team met enige regelmaat op de stemming in het land zo lang de pandemie duurt. Weet wat er maatschappelijk speelt, wat mensen bezighoudt, welke maatregelen er (gaan) gelden en hoe dit de school kan beïnvloeden. Wat kom je als professionals tegen, wat heb je nodig? Wie kan iets voor jullie betekenen?
- Ook onderwijsprofessionals hebben een mening, ervaringen en emoties over wat er speelt op dit terrein. Van hen mag verwacht worden dat ze om kunnen gaan met de visies van ouders maar ruimte voor hun eigen verhaal en beleving is zeker zo belangrijk. Kijk hoe je hier intern aandacht aan kunt geven met elkaar. Vormen van intervisie of buddy-gesprekken kunnen helpend zijn.
- Als je als school helder hebt wie je wilt zijn en waar je voor wilt staan ('het verhaal van de school') helpt dat in tijden waarin je voor ingewikkelde vragen, zoals deze Covid-pandemie, komt te staan. Welke uitgangspunten wil je hoog houden?

- Accepteer de verschillende opvattingen die er onder mensen (lees: ouders) bestaan, ook al deel je hun visie niet. Wees met elkaar alert op taalgebruik; met een term als ‘wappies’ sluiten we al snel mensen uit en wordt een wij-zij tegenstelling versterkt. Als volwassenen kunnen we leerlingen, juist in deze spannende tijd, het goede voorbeeld geven hoe respectvol met elkaar om te gaan, ondanks meningsverschillen.
- Blijf als school naar buiten toe zo veel mogelijk buiten de discussies die maatschappelijk gevoerd worden maar wees altijd bereid om te luisteren naar de ouder die zijn/haar zorgen wil delen. Persoonlijke aandacht haalt veel kou uit de lucht en kan ook voorkomen dat mensen elkaar negatief gaan beïnvloeden.
- De meeste ouders willen vooral aandacht voor hun verhaal, zeker wanneer de opvattingen thuis over deze pandemie verschillen van wat op school de praktijk is. Soms vrezen zij loyaliteitsproblemen voor hun kinderen. Door steeds de pedagogische vraag: hoe zorgen wij samen goed voor dit kind? centraal te stellen, ontstaat een gemeenschappelijk uitgangspunt. Scholen vinden zo ook oplossingen die wettelijk zijn toegestaan en meerdere overtuigingen recht doen.
- Benut desgewenst de tips voor het Socratisch gesprek:
 - Begin niet met praten over je eigen beeld of visie, maar vraag naar die van de ander. Jouw gesprekspartner zal dan zijn/haar idee uitleggen.*
 - Sluit aan bij de beleving van de ander door een samenvatting te geven van wat jouw gesprekspartner net aan jou heeft meegedeeld. Het beïnvloeden van een ander wordt namelijk niet gedaan door over je eigen opvattingen te praten.*
 - Stel kritische en juiste vragen om jouw gesprekspartner te prikkelen tot het zien van een mogelijk ander perspectief. Hiermee kan de ander zelf tot de conclusie komen dat er ook andere alternatieven zijn. Het doel is om kritisch naar eigen uitspraken te kijken en waar nodig aan te passen.(1)*
- Straal als school een heldere en positieve boodschap uit. Bijvoorbeeld: ‘wij hebben elkaar nodig, ook al zijn we nog zo verschillend, want we zorgen met elkaar voor onze kinderen. We proberen hen, ondanks alles, gezamenlijk een fijne schooltijd te bieden.’ Creëer b.v. af en toe digitale momenten om ouders daarin mee te nemen, met een mooi bezinningsmoment en verbindende inhoud. Elkaar vasthouden voorkomt ook het afglijden richting isolatie en extremisme van sommige gezinnen.
- Waar mogelijk en gewenst: kijk of er in de nabije omgeving van de school anderen zijn die een gemeenschapsgevoel kunnen helpen bevorderen. Denk aan kerken, buurtcentra, filosofen, kunstenaars. Initiatieven die ‘het samen’ van de kinderen bevorderen, beïnvloeden ook ouders in positieve zin.
- Versterk, als zaken dreigen te escaleren, de middengroepen die voor rust en balans kunnen zorgen zonder de mensen met een meer uitgesproken mening tekort te doen. Benadruk de waarde die je als school hecht aan het beleefd met elkaar spreken. Kijk hoe de (G)MR hier mogelijk een vruchtbare rol kan spelen.
- Ga alleen groepsgesprekken met ouders aan over coronamaatregelen als het onvermijdelijk is, eventueel met een neutrale buitenstaander erbij. In tijden van spanningen dragen één op één gesprekken vaak meer bij dan groepsontmoetingen van andersdenkenden.

Dienstverlening van Verus:

Sta je als Verus-lid aan de vooravond van een lastig gesprek met ouders rond de coronapandemie en heb je behoefte aan een sparringmoment; neem vrijblijvend contact op met Monica Neomagus (adviseur ouderbetrokkenheid – 06-518 43 248 / mneomagus@verus.nl).

Dreigt een situatie met ouders te escaleren maar is iedereen nog wel bereid om naar een oplossing te zoeken, dan kan een Verus-bemiddelaar/mediator je ondersteuning bieden. Hoe eerder een onafhankelijk derde wordt betrokken, hoe groter meestal de kans van slagen.

Bel of mail in dat geval met Monica Neomagus (adviseur ouderbetrokkenheid – 06-518 43 248 / mneomagus@verus.nl) die een Verus bemiddelaar/mediator voor je benadert.

Zie je als bestuur/school -mede in het licht van de huidige tijd- de noodzaak om je (opnieuw) te buigen over je identiteit of burgerschapsvorming, dan denken de adviseurs van Zin in Onderwijs graag met je mee. Bel of mail Marcel Elsenaar (adviseur identiteit – 06-230 91 515 / melsenaar@verus.nl)

- (1) Zie Verus Nieuwsbrief 2 december 2021, blog Anja Boogaard
<https://bit.ly/32Rscj5>